

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Cdo/145/2022
Identifikačné číslo spisu: 1615209378
Dátum vydania rozhodnutia: 29.04.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:1615209378.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu MARELS, s.r.o., Senica, Robotnícka 1573/52, IČO: 36 227 871, zastúpeného spoločnosťou Advokátska kancelária Kurucová, s.r.o., Senica, Hurbanova 486/2, IČO: 36 271 268, proti žalovanému Q. U., narodenému XX. B. XXXX, K. XXX, zastúpenému advokátkou JUDr. Editou Salajkovou Lehockou, Šaštín - Stráže, Štúrova 1267, o zaplatenie 13.983,43 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Malacky pod sp. zn. 6C/1324/2015, o dovolaní žalobcu proti uzneseniam Krajského súdu v Bratislave z 30. januára 2020 sp.zn. 15Co/17/2019 a sp.zn. 15Co/18/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Malacky (ďalej len „prvoinštančný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom pre zmeškanie z 28. septembra 2017 č. k. 6C/1324/2015-59 zamietol žalobu a žalovanému priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Žalobca podal návrh na zrušenie uvedeného rozsudku [§ 281 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)]. Súd prvej inštancie zamietol tento jeho návrh uznesením z 22. januára 2018 č.k. 6C/1324/2015-69, v spojení s opravnými uzneseniami z 21. februára 2018 č.k. 6C/1324/2015-75 a z 26. apríla 2021 č.k. 6C/1324/2015-197. Obe prvostupňové rozhodnutia (bod 1 a 2) napadol žalobca odvolaním.

3. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 30. januára 2020 č.k. 15Co/17/2019-123 odmietol odvolanie žalobcu proti rozsudku pre zmeškanie žalobcu a žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

3.1. Odvolací súd dospel k rovnakému záveru ako súd prvej inštancie, že boli splnené všetky zákonné požiadavky pre možnosť rozhodnúť vec rozsudkom pre zmeškanie v zmysle § 278 CSP. V odôvodnení

svojho rozhodnutia odvolací súd uviedol, že rozsudok pre zmeškanie predstavuje osobitný druh súdneho rozhodnutia, ako následok procesnej pasivity sporovej strany v civilnom sporovom konaní. Poukázal na zásadu, že právo patrí bdelym, ktorá zdôrazňuje aj vlastné pričinenie sa o ochranu svojich práv a vyžaduje, aby aj strana v konaní sledovala svoje subjektívne práva a robila také kroky, v dôsledku ktorých by nedochádzalo k ich ohrozeniu a poškodzovaniu. Predpokladá sa pritom, že strana využije prostriedky, ktoré jej poskytuje zákon a následne vykoná prípadné potrebné opatrenia, aby nedošlo k porušeniu jej práv. Bola to pritom práve nečinnosť žalobcu, ktorý sa nedostavil na pojednávanie nariadené vo veci súdom prvej inštancie, neospravedlnil svoju neprítomnosť vážnymi okolnosťami, na pojednávanie bol riadne a včas predvolaný, pričom v predvolaní bol výslovne poučený o možnom následku nedostavenia sa na pojednávanie vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie, ktorá nečinnosť viedla k vzniku predpokladov pre takýto typ rozhodnutia súdu prvej inštancie. Ak potom za danej situácie žalovaný na pojednávaní navrhol rozhodnutie vo veci rozsudkom pre zmeškanie, prvoinštančný súd postupoval vecne správne, keď takémuto návrhu podľa § 278 CSP vyhovel a o žalobe rozhodol rozsudkom pre zmeškanie žalobcu.

4. Uznesením z 30. januára 2020 č.k. 15Co/18/2019-127 odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým návrh žalobcu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie zamietol a priznal žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

4.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie správne zamietol návrh žalobcu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie ako nedôvodný, keďže žalobca nepreukázal existenciu žiadneho ospravedlniteľného dôvodu, pre ktorý zmeškal pojednávanie vo veci. Žalobca vo svojom návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie uviedol, že jeho právnenému zástupcovi nebolo doručené predvolanie na termín pojednávania, o termíne tak nevedeli, dozvedeli sa o ňom od právnej zástupkyne žalovaného v deň pojednávania, pričom jeho právny zástupca pojednával vo väzobnej veci v Novom Meste nad Váhom, nebolo možné zabezpečiť substitúciu a on bol odcestovaný. Ani jednu z uvedených skutočností však žalobca nepreukázal žiadnym relevantným dôkazom. Upovedomenie obhajcu o termíne výsluchu zo dňa 22. septembra 2017, ktorý sa mal konať dňa 28. septembra 2017 o 8:15 hod. na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom, doložil až k odvolaniu proti uzneseniu, ktorým prvoinštančný súd zamietol jeho návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie. Tvrdenie žalobcu o technických problémoch s elektronickou schránkou jeho právneho zástupcu odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodné, pretože žalobca nijako nepreukázal, že by v čase doručovania predvolania na pojednávanie konané dňa 28. septembra 2017 mal jeho právny zástupca technické problémy so svojou elektronickou schránkou. Navyše túto skutočnosť mohol tvrdiť už v ospravedlnení, v ňom však iba uviedol, že neodbržali predvolanie na pojednávanie a preto ospravedlňuje (bez návrhu na odročenie pojednávania) neúčast' právneho zástupcu, ktorý je na pojednávaní v Novom Meste nad Váhom a konateľ žalobcu, ktorý je tiež odcestovaný. Za nedôvodnú považoval odvolací súd aj odvolaciu námietku žalobcu o tom, že predvolanie bolo doručené iba jeho právnenému zástupcovi a nie jemu, a to s poukazom na § 110 ods. 1 CSP, podľa ktorého ak má strana zástupcu so splnomocnením na celé konanie, doručuje sa písomnosť len tomuto zástupcovi. Odvolací súd sa nestotožnil ani s tvrdením žalobcu v odvolaní, že mu postupom súdu prvej inštancie bolo odňaté jeho právo na spravodlivý proces, keď v danej veci nebola odvolacím súdom zistená žiadna vada v postupe súdu prvej inštancie, ktorá by znemožnila žalobcovi realizáciu jeho procesných práv.

5. Proti obidvom týmto uzneseniam odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) CSP tvrdiac, že neboli splnené podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie podľa § 278 CSP, nakoľko právna zástupkyňa žalobcu ospravedlnila svoju, i žalobcovu neúčast' na pojednávaní riadne a včas, pričom neprítomnosť žalobcu na pojednávaní nebránila súdu vec prejednať na základe žaloby a ďalších predložených listín, ktoré sú obsahom spisu. Žalobca má za to, že bol v konaní aktívny, nebola preto dôvodná sankcia v podobe vydania rozsudku pre zmeškanie. Pokiaľ súd prvej inštancie vyhodnotil, že ospravedlnenie neúčasti nemožno považovať za dôvodné, mal podľa názoru dovolateľa postupovať analogicky podľa § 183 ods. 4 CSP, t.j. bezodkladne informovať žalobcu o tom, že jeho účasť na pojednávaní je povinná a podané ospravedlnenie sa neakceptuje. Podľa dovolateľa však súd postupoval formalisticky, keď vychádzal výlučne z gramatického výkladu ustanovení CSP o rozsudku pre zmeškanie a nezohľadnil účel tohto inštitútu. Sankciou vo forme vydania

rozsudku pre zmeškanie možno podľa dovolateľa postihnúť jedine toho žalobcu, ktorý je v konaní úmyselne pasívny bez náležitého ospravedlnenia a tým spôsobuje prieťahy v konaní a zároveň je nárok žalobcu nepodložený. Prioritou v súdnom konaní musí zostať ochrana práv účastníkov súdneho konania, preto podmienky pre vydanie kontumačného rozsudku musia byť posudzované zdržanlivo. Dovolateľ ďalej namieta nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie, ktorý dňa 28. septembra 2017 nerozhodol uznesením o otvorení pojednávania a nevyhlásil ani uznesenie, že sa bude pojednávať v neprítomnosti žalobcu. Porušenie procesných práv žalobcu vidí dovolateľ aj v tom, že odvolací súd rozhodol najprv o odvolaní proti rozsudku o zmeškanie a až následne o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie. Na základe uvedeného žalobca navrhuje, aby dovolací súd napadnuté uznesenia odvolacieho súdu, ako aj rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré im predchádzali, t.j. uznesenie o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, resp. rozsudok pre zmeškanie žalobcu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

6. K dovolaniu sa vyjadril žalovaný, ktorý sa plne stotožňuje s argumentáciou odvolacieho súdu, i súdu prvej inštancie - má za to, že boli splnené všetky zákonné podmienky pre vydanie rozsudku pre zmeškanie žalobcu. Žalobca nepredložil žiadny relevantný dôkaz o dôvode jeho neprítomnosti na vytýčenom pojednávaní. Žalovaný poukázal na to, že kolízia dvoch pojednávaní právneho zástupcu nie je bez ďalšieho dôležitým dôvodom na odročenie pojednávania. Postupom súdov nižšej inštancie nebolo podľa názoru žalovaného odňaté právo žalobcu na spravodlivý proces, preto navrhuje dovolanie žalobcu odmietnuť a priznať žalovanému trovy dovolacieho konania.

7. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech boli napadnuté rozhodnutia vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobcu treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

8. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 ods. 1 CSP.

9. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Z hľadiska ústavného posúdenia treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť vecí v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd.

11. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

11.1. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať bezbreho; namiesto je skôr zdržanlivý (uvážaný) prístup.

11.2. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na

opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Na týchto záveroch zotrúva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

12. V danom prípade žalobca vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, pričom dovolanie smeruje (aj) proti uzneseniu, ktorým odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu žalobcu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie.

13. Najvyšší súd už v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/236/2016, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako R 16/2017, uviedol, že základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP, je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (jeho časť), ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

14. Rozhodnutím vo veci samej sa rozumie meritórne rozhodnutie o žalobou uplatnenom nároku (8Cdo/71/2019); v danom prípade je rozhodnutím vo veci samej právoplatný rozsudok pre zmeškanie.

14.1. Rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je rozhodnutie, ktorým sa konanie o žalobou uplatnenom nároku skončilo bez vecného prejednanja žaloby (5Cdo/172/2018, 5Cdo/18/2019).

14.2. Dovolací súd konštatuje, že dovolanie žalobcu v tejto časti nesmeruje proti rozhodnutiu vo veci samej, ani proti rozhodnutiu, ktorým sa konanie končí. Podaným dovolaním bolo napadnuté procesné rozhodnutie, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania v zmysle § 420 písm. f) CSP (porovnaj obdobne 7Cdo/236/2019, 3Cdo/6/2020).

15. V tejto súvislosti dovolací súd pre úplnosť uvádza, že meritórny dovolací prieskum by nebol v danom prípade možný ani za predpokladu, že by bolo odvolacie rozhodnutie potvrdzujúce uznesenie o zamietnutí návrhu žalobcu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie rozhodnutím konečným, t.j. keby rozhodnutie vo veci samej, ktorým je v danom prípade rozsudok pre zmeškanie žalobcu, nebolo napadnuté odvolaním. Dovolanie žalobcu síce formálne smeruje aj proti rozhodnutiu, ktorým odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu žalobcu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie (dovolateľ navrhuje rozhodnutie odvolacieho súdu, aj súdu prvej inštancie zrušiť), z obsahu dovolania však nemožno vyvodiť žiadne tvrdenia žalobcu o prípadnej existencii ospravedlniteľného dôvodu, pre ktorý zmeškal pojednávanie. Žalobca má totiž dve rôzne možnosti, ako sa proti rozsudku pre zmeškanie za splnenia zákonom stanovených podmienok brániť. Okrem podania odvolania proti kontumačnému rozsudku (z dôvodu, že na jeho vydanie neboli splnené zákonné podmienky) prichádza do úvahy aj podanie návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalobcu podľa § 281 CSP, kedy súd skúma, či žalobca zmeškal pojednávanie z ospravedlniteľného dôvodu. Predmetom dovolacieho prieskumu v prípade dovolania smerujúceho proti uzneseniu, ktorým odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu žalobcu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, by preto mohli byť iba otázky súvisiace s ospravedlniteľným dôvodom zmeškania pojednávania, resp. okolnosťami hodnými ospravedlnenia neúčasti na pojednávaní, existenciu ktorých však žalobca vo svojom dovolaní ani len netvrdil.

16. Najvyšší súd so zreteľom na vyššie uvedené, dovolanie žalobcu v tejto časti podľa § 447 písm. c) CSP odmietol ako neprípustné.

17. Žalobca podal dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým tento odmietol odvolanie proti prvostupňovému rozsudku, ktorým bola žaloba zamietnutá pre zmeškanie žalobcu. Namietal predovšetkým, že neboli splnené podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie podľa § 278 CSP, keďže právna zástupkyňa žalobcu ospravedlnila svoju, ako aj žalobcovu neúčast' na pojednávaní.

18. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP treba rozumieť taký vadný postup súdu, ktorý sa prejavuje v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, vymykajúci sa nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Pri posudzovaní znemožnenia uskutočňovať strane jej patriace procesné práva, je nevyhnutné skúmať intenzitu zásahu do práva na spravodlivý proces a jednotlivé konkrétne porušenia procesných práv je potrebné hodnotiť v kontexte celého súdneho konania, v kontexte dopadu na ďalšie procesné postupy súdu a možnosti strany namietať alebo zvrátiť nesprávny postup súdu.

19. Dovolací súd skúmal z hľadiska hore uvedeného, či v konaní došlo k takej intenzite zásahu do práva na spravodlivý proces, že bolo znemožnené žalobcovi uskutočniť jemu patriace procesné práva.

20. Dovolací súd v prvom rade uvádza, že ak súdy konajú v súlade s obsahom konkrétnych ustanovení Civilného procesného poriadku, s prihliadnutím na rovnosť strán sporu, zvyčajne nie je možné usúdiť, že prišlo konaním súdu do zásahu do práva na spravodlivý proces.

21. Podľa § 278 CSP na pojednávaní rozhodne súd o žalobe podľa § 137 písm. a) na návrh žalovaného rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobu zamietne, ak

a) sa žalobca nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a v predvolaní na pojednávanie bol žalobca poučený o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a

b) žalobca neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami.

22. V danej veci je nesporné, že predmetom konania bola žaloba na zaplatenie peňažnej čiastky, ktorá sa posudzuje ako žaloba na plnenie podľa § 137 písm. a) CSP. Žalobca bol riadne a včas predvolaný na pojednávanie konané dňa 28. septembra 2017 aj s poučením o následku nedostavenia sa, vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie, ktoré predvolanie bolo žalobcovi doručené elektronicky prostredníctvom právnej zástupkyne dňa 6. septembra 2017, uplatnením fikcie doručenia. Neúčast' žalobcu na pojednávaní síce bola ospravedlnená e-mailovým podaním doručeným súdu prvej inštancie v deň pojednávania, t.j. včas, nie však vážnymi okolnosťami. Z obsahu predmetnej e-mailovej správy vyplýva, že žalobca sa o termíne pojednávania dozvedel v deň pojednávania od právneho zástupcu protistrany, keďže neobdržal predvolanie na pojednávanie, preto ospravedľňuje neúčast' právnej zástupkyne, ktorá je na pojednávaní v Novom Meste nad Váhom a konateľa žalobcu, ktorý je tiež odcestovaný. Právna zástupkyňa žalovaného prítomná na pojednávaní navrhla vydať rozsudok pre zmeškanie žalobcu, ktorému návrhu súd prvej inštancie vyhovel a na pojednávaní dňa 28. septembra 2017 vyhlásil rozsudok pre zmeškanie žalobcu, majúci za to, že žalobca svoju neúčast' neospravedlnil vážnymi okolnosťami.

23. Podľa názoru dovolacieho súdu vyššie uvedený skutkový a právny stav v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľa, že v konaní, ktoré predchádzalo dovolaním napadnutému uzneseniu odvolacieho súdu o odmietnutí odvolania proti rozsudku pre zmeškanie, nastalo procesné pochybenie, majúce za následok porušenie jeho práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP. Skutočnosť, že dovolateľ má odlišný právny názor, než konajúce súdy, bez ďalšieho nezakladá ním tvrdenú vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP.

24. Dovolateľ namieta predovšetkým príliš formalistický prístup súdov nižšej inštancie pri posudzovaní podmienok pre vydanie kontumačného rozsudku. S poukazom na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp.zn. I. ÚS 233/2019 uvádza, že ani v prípade, ak sú kumulatívne splnené všetky formálne zákonné predpoklady, súd nemusí vydať rozsudok pre zmeškanie, ak by jeho vydanie bolo zjavne nespravodlivé.

25. Z rozhodovacej činnosti nielen Ústavného súdu Slovenskej republiky, ale aj dovolacieho súdu v ostatnom období je zrejmé, že čisto gramatický výklad a formálne naplnenie podmienok vydania rozsudku pre zmeškanie bez rešpektovania individuálnych okolností prípadu za určitých okolností skutočne neobstojí. Nemožno však úplne opomenúť zákonné znenie ustanovenia § 278 CSP, formulácia ktorého je jednoznačná a v prípade kumulatívneho splnenia zákonných podmienok ukladá súdu povinnosť vydať kontumačný rozsudok. Treba mať tiež na pamäti, že nerešpektovanie obsahu jednoznačne formulovanej procesnej normy môže narážať na ústavný princíp legality výkonu štátnej moci v zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, preto nevydanie kontumačného rozsudku napriek splneniu zákonných podmienok treba považovať za výnimočný procesný postup, ktorý má vždy zohľadňovať mimoriadne okolnosti konkrétneho prípadu. Napokon aj z rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplývajú určité kritériá, existencia ktorých podmieňuje dovolateľom uvádzaného rozširujúceho výkladu príslušných ustanovení CSP, ktoré súvisia najmä s doterajším správaním strany, v neprospech ktorej má byť rozsudok pre zmeškanie vydaný, stavom dokazovania, resp. s procesným štádiom konkrétneho sporu. V danom prípade sa žalobca nedostavil na prvé pojednávanie vo veci, a teda nebolo možné prihliadnuť na jeho predchádzajúcu procesnú aktivitu. Zároveň v tomto štádiu konania súd ešte ani nezačal vykonávať dokazovanie. Z obsahu súdneho spisu nevyplývajú žiadne výnimočné okolnosti, na základe ktorých by bolo možné dospieť k záveru, že vydanie kontumačného rozsudku v predmetnom prípade mohlo mať za následok porušenie práva žalobcu na spravodlivý proces. Samotná skutočnosť, že právna úprava rozsudku pre zmeškanie je pomerne prísna a má závažné následky pre stranu, ktorá zmešká pojednávanie, nemôže byť dôvodom, aby súdy bez preukázania výnimočných okolností konkrétneho prípadu postupovali v rozpore s dikciou zákona.

26. Dovolateľ má za to, že včasné doručenie ospravedlnenia neúčasti na prvom pojednávaní vo veci, i keď z neho nevyplývajú žiadne vážne dôvody neprítomnosti žalobcu na pojednávaní, ani iné mimoriadne okolnosti prípadu (existencia ktorých nebola počas celého konania preukázaná), znamená automaticky neprípustnosť vydania kontumačného rozsudku. S takýmto výkladom ustanovenia § 278 CSP však nemožno podľa názoru dovolacieho súdu súhlasiť. Ustanovenie § 278 CSP vyžaduje kvalifikované ospravedlnenie neprítomnosti strany, keď normuje, že neúčast' na pojednávaní je potrebné ospravedlniť nielen včas, ale aj vážnymi okolnosťami, pričom povinnosť preukázať existenciu týchto okolností má žalobca, ktorý ich tvrdí. Opačný výklad by znamenal prípustnosť akýchkoľvek neodôvodnených obštrukcií zo strany sporových strán, eliminovanie ktorých inštitút kontumačného rozsudku práve sleduje.

27. Pokiaľ dovolateľ tvrdí, že súd mal uprednostniť meritórne prejednanie a rozhodnutie veci v neprítomnosti žalobcu, keďže na to boli splnené predpoklady, dovolací súd upriamuje pozornosť na rozpor uvedenej námietky žalobcu s jeho odvolacou námietkou. Žalobca vo svojom odvolaní proti rozsudku pre zmeškanie uviedol: „keďže sa jednalo o prvé pojednávanie a žalovaný namietal žalovanú sumu a spôsob vykonania diela, bolo potrebné vypočuť strany sporu k odbornému vysvetleniu dôvodnosti podanej žaloby...“ Dovolateľ má tiež za to, že účasť strany na pojednávaní je jeho právom, nie jeho povinnosťou. Dovolací súd s uvedeným názorom súhlasí, uvedené však neznamená, že pri nevyužití svojho práva dostaviť sa na pojednávanie, na ktoré bol žalobca riadne a včas predvolaný, nemusí rátať so zákonnými následkami svojej neprítomnosti, o ktorých bol riadne poučený, vrátane možnosti súdu vydať kontumačný rozsudok.

28. V súvislosti s ďalšími dovolacími námietkami dovolateľa, v ktorých tiež vidí porušenie jeho práva na spravodlivý proces a ktoré sa týkajú procesného postupu súdov nižšej inštancie (neotvorenie pojednávania, nevyhlásenie uznesenia na pojednávaní o tom, že sa bude pojednávať v neprítomnosti strany), dovolací súd dospel k záveru, že sa nejedná o pochybenia, ktoré mali dopad na ďalší procesný postup súdu, alebo ktoré by znemožnili strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pokiaľ dovolateľ namietal poradie rozhodovania odvolacieho súdu o jeho odvolaniach proti rozsudku pre zmeškanie, resp. uzneseniu o zamietnutí návrhu na zrušenie kontumačného rozsudku, táto námietka je taktiež nedôvodná, keď

odvolací súd vydal obidve rozhodnutia v ten istý deň, 30. januára 2020.

29. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že postupom súdov nižšej inštancie nebolo žalobcovi odňaté právo na spravodlivý proces. Nie je možné prijať záver o formálnosti rozhodovania v danom prípade, oba nižšie súdy správne vychádzali z platnej procesnej úpravy a svoje rozhodnutie i dostatočne odôvodnili.

30. Keďže dovolateľ neopodstatnene namieta, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil dovolateľovi uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP, najvyšší súd dovolanie žalobcu ako neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP odmietol.

31. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

32. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.